

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Державної установи «Інститут
нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова
НАМН України»

академік НАМН

С.Г. Педаченко

Педаченко Є.Г.

07 травня 2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук в Державній установі «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова НАМН України»

Розглянуто та затверджено на засіданні вченої ради
ДУ «Інститут нейрохірургії
ім. акад. А.П.Ромоданова НАМН України»
23 квітня 2021 р., протокол №6

1. Загальні положення

1. Цим Положенням визначається механізм підготовки здобувачів вищої освіти на науковому рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора наук за спеціальністю 222 Медицина (нейрохірургія) у Державній установі «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України» (далі ДУ «ІНХ НАМН»)

Доктор наук – це другий науковий ступінь, що здобувається на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії (кандидата наук) і передбачає набуття найвищих компетентностей: концептуальні та методологічні знання в галузі охорони здоров'я або професійної діяльності, спеціалізовані вміння необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, започаткування та реалізація послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, вільне спілкування з питань наукових та експертних знань в

науковій спільноті, суспільством уцілому, використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності. Проводить оригінальні дослідження та отримує наукові результати, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані у наукових виданнях

2. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:

- в докторантурі ДУ «ІНХ НАМН» за очною (денною) формою навчання;
- шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

3. Підготовка осіб у ДУ «ІНХ НАМН» в докторантурі здійснюється:

- за рахунок видатків державного бюджету (державне замовлення);
- за рахунок видатків місцевих бюджетів (регіональне замовлення);
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримала наукова установа) на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук.

4. ДУ «ІНХ НАМН» керується Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 283 від 03.04.2019 року, а саме що на науковому рівні вищої освіти підготовка докторів наук науковими установами здійснюється без отримання ліцензії.

5. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності докторантури ДУ «ІНХ НАМН» здійснює вчена рада та наукова частина ДУ «ІНХ НАМН».

Для врегулювання відносин між докторантом та науковою установою укладається договір.

6. Вступ до докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до цього Положення, Умов прийому на навчання, затверджених МОН, та правил прийому до ДУ «ІНХ НАМН»

Правила прийому до докторантури затверджує вчена рада ДУ «ІНХ НАМН» та в установлені строки оприлюднює їх на офіційному веб-сайті наукової установи.

7. Правила прийому до ДУ «ІНХ НАМН» діють протягом відповідного календарного року і визначають, зокрема:

порядок, перелік і строки подання документів для вступу до докторантури ДУ «ІНХ НАМН»;

зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до докторантури за спеціальністю або відповідною галуззю знань.

8. Нормативний строк підготовки доктора наук у докторантурі, незалежно від форми навчання, становить два роки.

9. Підготовка в докторантурі передбачає виконання особою відповідної наукової програми наукової установи за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою наукової програми докторантури є підготовка та публікація наукових статей.

10. Докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи докторанта погоджується здобувачем з його науковим консультантом та затверджується вченою радою наукової установи протягом двох місяців з дня зарахування докторанта до наукової установи.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем ступеня доктора наук і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою ДУ «ІНХ НАМН» рішення про відрахування докторанта.

Особа, яка раніше навчалася в докторантурі за державним (регіональним) замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до докторантури за державним (регіональним)

замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

11. Підготовка в докторантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

12. Докторант, який захистився до закінчення строку підготовки в докторантурі, має право за власним вибором:

отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті наукової установи за відповідний календарний рік, та за власною заявою бути відрахованим з докторантури;

отримати за власною заявою оплачувану академічну відпустку на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в докторантурі.

Права та обов'язки докторантів

13. Докторанти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними [Законом України](#) “Про вищу освіту”.

З метою належного проведення наукових досліджень докторанти також мають право на:

— вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації наявної у ДУ «ІНХ НАМН», у бібліотеках і державних архівах України;

— отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового консультанта;

— безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

— академічну мобільність, що реалізується відповідно до [Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 66, ст. 2183); Положення ДУ «ІНХ НАМН» про академічну мобільність.

— академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;

— трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства (Закон про Вищу освіту», Постанова КМ № 283 від 03.04.2019)

14. Докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України "Про вищу освіту".

З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень докторанти також зобов'язані:

дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у галузі охорони здоров'я, встановлених ДУ «ІНХ НАМН»;

виконувати індивідуальний план наукової роботи та систематично, два рази на рік, звітувати про хід його виконання на засіданні вченої ради;

подати до спеціалізованої вченої ради свої наукові досягнення у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях .

15. Покладення науковою установою на докторанта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної наукової програми та з підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

16. Докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук у докторантурі

17. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук за спеціальністю 222 Медицина (нейрохірургія) особа має право вступити до докторантури ДУ «ІНХ НАМН».

Протягом строку перебування в докторантурі докторант повинен подати до постійно діючої спеціалізованої вченої ради результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується МОН.

Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, науковій доповіді за сукупністю статей) повинен представити узагальнення проведених

самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення.

18. Докторантура зі спеціальності 222 Медицина (нейрохірургія) відкривається за рішенням вченої ради ДУ «ІНХ НАМН», що затверджується наказом директора інституту, за умови наявності трьох штатних працівників - докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає цій спеціальності, та ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з відповідної спеціальності.

Кваліфікація особи, що відповідає спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

- наявність у особи документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі знань (науки) та/або спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (спеціальністю);

- наявність за останні п'ять років не менше п'яти наукових публікацій, до яких зараховуються:

- не менше однієї статті у періодичному виданні, включеному до наукометричних баз даних Scopus або Web of Science Core Collection;

- статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України;

- монографії або їх розділи;

- не більше двох патентів на винахід;

участь у:

- підготовці наукових кадрів, що підтверджується видачею здобувачеві документа про присудження відповідного наукового ступеня;

- міжнародних наукових проектах (спільних дослідницьких проектах; міжнародних наукових конгресах та конференціях; організації міжнародних наукових заходів; спільних наукових публікаціях з закордонними фахівцями - статтях і монографіях, читанні лекцій, проведенні стажувань, шкіл, вебінарів, майстер-класів для міжнародної фахової аудиторії), або залучення до міжнародної експертизи;

- атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена спеціалізованої вченої ради, або члена експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій.

19. Наявність підстав для відкриття докторантури перевіряється державним (регіональним) замовником під час проведення конкурсу на розміщення державного (регіонального) замовлення — Національною академією медичних наук України.

20. Вступ до докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до цього Положення та Правил прийому до докторантури, які затверджує вчена рада ДУ «ІНХ НАМН» та в установлені строки оприлюднює їх на офіційному веб-сайті інституту.

Правила прийому до докторантури ДУ «ІНХ НАМН» діють протягом відповідного навчального року і визначають:

- порядок, перелік і строки подання документів для вступу до докторантури;
- зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до докторантури;

21. Прийом до докторантури або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених вимог.

22. До докторантури приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії (кандидата наук), наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

23. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає до визначеного науковою частиною ДУ «ІНХ НАМН» структурного підрозділу інституту розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників відповідний визначений структурний підрозділ заслуховує їх наукові доповіді

і шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд вченої ради ДУ «ІНХ НАМН»

Перелік та строк подання документів, необхідних для вступу до докторантури визначається в правилах прийому до ДУ «ІНХ НАМН». Перелік повинен включати, зокрема:

заяву;

письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науковим працівником ДУ «ІНХ НАМН», із згодою бути науковим консультантом в разі його вступу до докторантури;

копію диплома доктора філософії або кандидата наук.

Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення вченої ради ДУ «ІНХ НАМН» щодо зарахування такого вступника в докторантуру вчена рада наукової установи, одночасно приймає рішення про визнання його диплома. У разі відмови вчена рада ДУ «ІНХ НАМН» надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

24. Вчена рада ДУ «ІНХ НАМН» в місячний строк розглядає висновки відділу, відділення щодо кожного вступника і приймає рішення про його зарахування до докторантури та відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторанту наукового консультанта з числа штатних наукових працівників ДУ «ІНХ НАМН» із ступенем доктора наук з відповідної спеціальності. Рішення вченої ради затверджується, узгоджується з НАМН України і оформляється наказом директора інституту.

Науковий консультант докторанта:

-здійснює методичне і змістовне консультування докторанта щодо наукового дослідження;

-забезпечує постійний контроль за виконанням індивідуального плану наукової роботи;

-несе відповідальність за дотримання строків виконання та своєчасність подання дисертації до спеціалізованої вченої ради. Порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою ДУ «ІНХ НАМН» рішення про відрахування докторанта. Особа, яка раніше навчалася в докторантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково має право на повторний вступ за

держзамовленням за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

Підготовка в докторантурі завершується захистом наукових досягнень докторанта у спеціалізованій вченій раді. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта. Науковий консультант може здійснювати підготовку лише одного докторанта.

25. Державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора наук в докторантурі за спеціальністю 222 Медицина (нейрохірургія) в ДУ «ІНХ НАМН» здійснюється НАМН України на конкурсній основі між науковими установами НАМН, у яких діють спеціалізовані вчені ради з відповідних спеціальностей.

Інформація про розподіл державного (регіонального) замовлення оприлюднюється на офіційному веб-сайті НАМН України та веб-сайті ДУ «ІНХ НАМН», якщо отримано державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук за спеціальністю 222 Медицина (нейрохірургія).

26. Атестація докторанта здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує у ДУ «ІНХ НАМН», до якого зарахований докторант. Якщо у науковій установі, до якого зарахований докторант, не функціонує спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, атестацію докторанта може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого закладу вищої освіти (наукової установи) за клопотанням ДУ «ІНХ НАМН», що здійснював підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора наук, або за заявою докторанта.

Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту

27. Здобувач ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (монографії, наукової доповіді за сукупністю статей), повинен:

мати ступінь доктора філософії (кандидата наук);

представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

мати опубліковані праці за темою наукових досягнень у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях (відповідно до чинних вимог МОН);

обговорити тему та обсяг матеріалу досліджень, який покладено в основу отриманих результатів, у відповідному структурному підрозділі за профілем роботи, та результати цього обговорення оформити у вигляді витягу з протоколу засідання з висновками засідання. На засіданні вченої ради ДУ «ІНХ НАМН» заслуховують здобувача ступеня доктора наук, визначають оригінальність наукових досліджень. Вчена рада надає оцінку набуття здобувачем найвищих компетентностей в галузі охорони здоров'я або професійної діяльності, спеціалізованих умінь необхідних для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, започаткування та реалізації послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, оприлюднення отриманих результатів в науковій спільноті, використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності, проведення оригінальних досліджень та отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, що має загальнонаціональне або світове значення, опублікування отриманих результатів у достатній кількості наукових видань.

Рішення вченої ради є основою для включення здобувача до перспективного плану підготовки наукових кадрів та для порушення клопотання про захист результатів наукового дослідження у відповідній спеціалізованій вченій раді за спеціальністю здобувача ступеня доктора наук.

28. Атестація здобувача ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує у

ДУ «ІНХ НАМН». За відсутності спеціалізованої вченої ради з відповідної спеціальності, за якою підготовлено дисертацію ступеня доктор наук, атестацію здобувача може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого закладу вищої освіти (наукової установи) за клопотанням ДУ «ІНХ НАМН», що здійснював підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора наук, або за заявою докторанта.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.

29. Це Положення розглядається та ухвалюється вченою радою ДУ «ІНХ НАМН»

30. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом розгляду та ухвалення вченою радою ДУ «ІНХ НАМН»

31. Після затвердження Положення в новій редакції попереднє положення втрачає юридичну силу.